

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mědíčka a soudkyně JUDr. Ireny Ondruszové a JUDr. Jany Sedlářové v právní věci

žalobkyně:

[redacted] narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená [redacted], obecným zmocněncem,
bytem [redacted]

proti
žalovaným:

- 1) [redacted] narozený [redacted]
- 2) [redacted] narozená [redacted]
oba bytem [redacted]

o odstranění neoprávněné stavby, o žalobě pro zmatečnost proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. listopadu 2020, č.j. 20Co 229/2020-203, podané žalovanými, o **odvolání žalovaných** proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. listopadu 2021, č.j. 20Co 229/2020 -279,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se mění tak, že se zrušuje usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. listopadu 2020, č.j. 20Co 229/2020-203.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud prvního stupně zamítl žalobu pro zmatečnost, kterou se žalovaní domáhali zrušení usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4.11.2020, č.j. 20Co 229/2020-203. V odůvodnění uvedl, že žalovaní nemají v řízení postavení nerozlučných společníků podle § 91 odst. 2 o.s.ř., neboť předmětem řízení bylo odstranění stavby – zděného oplacení, o němž nebylo sporu, že se nachází ve společném jmění manželů (žalovaných). V tomto řízení může každý z manželů jednat sám, přičemž není vyloučeno, aby povinnost k odstranění stavby byla uložena jen jednomu z nich, zatímco druhému z manželů – řízení se neúčastnícího – nikoliv. Poukázal přitom na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.11.2009, sp.zn. 33Cdo 1340/2008. Podle názoru soudu prvního stupně se rozsudek ukládající povinnost odstranit stavbu nemusí vztahovat na všechny účastníky řízení. Rozsudek soudu prvního stupně byl žalovanému 1) doručen dne 27.7.2020, proto mu lhůta pro podání odvolání skončila dne 11.8.2020. Žalovaní dne 12.8.2020 podali proti rozsudku soudu prvního stupně odvolání jedním podáním prostřednictvím datové schránky žalovaného 1), aniž jej žalovaná 2) opatřila uznávaným elektronickým podpisem, tudíž nebylo žalovanou 2) řádně podepsáno. Odvolání je podáním obsahujícím návrh ve věci samé, proto je ve vztahu vůči žalované 2) třeba postupovat podle § 42 odst. 2 o.s.ř. Žalovaná 2) své odvolání v zákonné lhůtě nedoplnila, proto k jejímu odvolání nebylo možné přihlížet, zatímco žalovaný 1) své odvolání podal opožděně. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o.s.ř.

2. Proti tomuto usnesení podali žalovaní včasné odvolání, v němž zejména soudu prvního stupně vytýkali, že věc nesprávně právně posoudil, když nepřihlédl k jimi tvrzeným skutečnostem. Žalovaní se nachází v postavení nerozlučných společníků, což opírali o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12.7.2005, sp.zn. 30Cdo 1383/2005, ze dne 27.7.2009, sp.zn. (správně) 26Cdo 68/2008, jakož i o odbornou literaturu. Soud prvního stupně nepřihlédl ani ke skutečnosti, že v průběhu nalézacího řízení veškerá svá podání podávali společně a v řízení společně vystupovali, načež se zabývali průběhem nalézacího řízení před soudem prvního stupně, který podané odvolání považoval za jednání učiněné oběma žalovanými. Opačný závěr pak podle žalovaných je přepjatým formalismem; v této souvislosti poukázali na nálezy Ústavního soudu ze dne 25.8.2005, sp.zn. IV. ÚS 281/04, a ze dne 11.7.1996, sp.zn. III. ÚS 127/96. Poukázali též na skutečnost, že v průběhu řízení opakovaně uplatnili námitku podjatosti soudu prvního stupně i soudu odvolacího a námitku nesprávného obsazení soudu, s níž se soud nijak nevypořádal. Přehnaně formalistickým přístupem odvolacího soudu tak došlo k podstatnému zásahu do jejich práv. Žalovaní proto navrhli, aby odvolací soud napadené usnesení změnil a žalobou pro zmatečnost napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4.11.2020, č.j. 20Co 229/2020 -203, zrušil.
3. K odvolání žalovaných se žalobkyně vyjádřila tak, že napadené usnesení považuje za věcně správné a navrhla jeho potvrzení. Žalovaní v odvolání pouze opakují svá tvrzení uvedená v žalobě pro zmatečnost. Žalovanými poukazované nálezy Ústavního soudu na tuto věc přímo nedopadají. Tvrzení o nesprávném obsazení soudu není v žalobě pro zmatečnost uvedeno, proto se jedná o nepřipustnou skutkovou novotu.
4. Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení, a to i z důvodů, které nebyly v odvolání výslovně uplatněny (§ 212 písm. b/, § 212a odst. 1, § 205 odst. 2 o.s.ř.), přičemž přiblížil k vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 212a odst. 5 o.s.ř.), načež dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.
5. Podle § 229 odst. 4 o.s.ř. žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout rovněž pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání nebo kterým bylo zastaveno odvolací řízení, jakož i pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně o odmítnutí odvolání nebo dovolání pro opožděnost.
6. Podle § 91 odst. 2 věty první o.s.ř. jestliže však jde o taková společná práva nebo povinnosti, že se rozsudek musí vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, platí úkony jednoho z nich i pro ostatní.
7. Odvolací soud považuje skutková zjištění učiněná v této věci soudem prvního stupně za dostatečná, proto na napadené usnesení v tomto směru odkazuje.
8. Odvolací soud ze spisu zjistil, že rozsudkem Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 25.6.2020, č.j. 8C 188/2018-177, byla žalovaným uložena povinnost odstranit oplocení na pozemku parc. č. [REDAKCE] v k. ú. [REDAKCE] (výrok I.) a nahradit žalobkyni náklady řízení (výrok II.). Tento rozsudek byl žalovanému 1) doručen dne 27.7.2020, žalované 2) pak dne 30.7.2020. Odvolání proti uvedenému rozsudku bylo soudem prvního stupně doručeno prostřednictvím datové schránky žalovaného 1) dne 12.8.2020, přičemž toto odvolání bylo podáváno oběma žalovanými, jak se v něm výslovně uvádí.
9. Stěžejní otázkou bylo postavení žalovaných v tomto řízení. Odvolací soud souhlasí se soudem prvního stupně potud, že povinnost k odstranění stavby nemusí být nutně uložena oběma manželům, kteří jsou jejími vlastníky prostřednictvím jejich společného jmění, když takové řízení může podle ustálené judikatury probíhat za účasti pouze jednoho z manželů (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17.9.2009, sp.zn. 22Cdo 4208/2008, nebo ze dne 21.12.2009, sp.zn. 30Cdo 3745/2009). Jestliže však žaloba o odstranění stavby směřuje vůči oběma manželům, pak se rozsudek (ať již vyhovující nebo zamítavý) musí nutně vztahovat na oba manžele, když není možné, aby o povinnosti odstranit stavbu bylo vůči každému z nich meritorně rozhodnuto odlišně,

neboť všechny skutečnosti, které mohou odůvodňovat uložení této povinnosti, jsou vždy posuzovány objektivně. Není proto ani možné, aby vůči každému ze žalovaných bylo rozhodnuto (věcně) samostatně (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12.7.2005, sp.zn. 30Cdo 1383/2005). Je tedy nutno uzavřít, že žalování se v tomto řízení nachází v postavení nerozlučných společníků se všemi procesními důsledky z toho plynoucími.

10. Na základě uvedeného východiska je třeba zejména připomenout usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.7.2009, sp.zn. 26Cdo 68/2008, jež se zabývalo otázkou počítání lhůty k podání odvolání. Nejvyšší soud v tomto usnesení vyslovil právní závěr, že „v případě, že účastníci mají postavení nerozlučných společníků, úkony jednoho z nich závazují všechny společníky (§ 91 odst. 2 o.s.ř.). Každý z nich je oprávněn podat odvolání, pokud kterémukoliv z nich ještě běží lhůta k podání odvolání. Pro rozlišení, zda jde o společenství samostatné nebo nerozlučné, je určující povaha předmětu řízení vyplývající z hmotného práva.“ S přihlédnutím k těmto závěrům je třeba podání odvolání učiněné prostřednictvím datové schránky žalovaného 1) dne 12.8.2020 hodnotit v souvislosti s doručení rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 25.6.2020, č.j. 8C 188/2018-177, žalovaným. Jestliže tedy byl tento rozsudek žalované 2) doručen až dne 30.7.2020, pak nezbyvá než uzavřít, že lhůta pro podání odvolání skončila oběma žalovaným až dne 14.8.2020, přičemž plně postačí, aby odvolání bylo podáno pouze jedním ze žalovaných coby nerozlučných společníků. Po zhodnocení všech těchto skutečností dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání proti uvedenému rozsudku bylo podáno včas, přičemž je zcela nerozhodné, zda toto odvolání bylo či nebylo podepsáno žalovanou 2) a to tím spíše, že žalovaná 2) ani toto odvolání podávat nemusela, aniž by tím bylo znemožněno jeho projednání i ve vztahu k její osobě.
11. S ohledem na všechny uvedené skutečnosti odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. změnil a žalobou pro zmatečnost napadené usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4.11.2020, č.j. 20Co 229/2020-203, zrušil.
12. O nákladech řízení o této žalobě pro zmatečnost bude rozhodnuto v novém rozhodnutí o věci (§ 235i odst. 1 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat dovolání za podmínek uvedených v § 237 o.s.ř. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně. O přípustnosti dovolání rozhoduje podle § 239 o.s.ř. pouze dovolací soud.

Praha 19. května 2022

JUDr. Michal Mědílek, v.r.
předseda senátu

